

Skal en borger deltage i rehabiliteringsteamets møde om borgerens sag?

af konsulent Erik Jappe

Forleden ringede en far til en 19-årig lettere mentalt retarderet pige med psykiske problemer til DUKH for at høre, om det kunne passe, at hans datter absolut skulle deltage i et møde med rehabiliteringsteamet. Datteren magtede ikke at deltage i mødet pga. sine psykiske problemer, uanset at kommunen havde tilbudt, at mødet kunne afholdes hjemme hos faderen, hvor datteren boede. Faderen var helt uforstående over for kommunens insisteren på datterens deltagelse i mødet og søgte derfor rådgivning hos DUKH om reglerne for borgerdeltagelse.

Rehabiliteringsteams

Rehabiliteringsteams blev indført med virkning fra 1.1.2013 som en del af reformen af førtidspension, fleksjob m.v. Reglerne om rehabiliteringsteams findes i § 9 - § 12 i [Lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.](#)

Rehabiliteringsteamet er et dialog- og koordineringsforum, hvor borgeren er i centrum. Efter [organiseringslovens](#) § 11, stk. 2 gælder det, at kommunen træffer afgørelse i sagen på baggrund af rehabiliteringsteamets indstilling. Teamet afgiver således en indstilling - og kun en indstilling - i alle sager, inden der i kommunen træffes afgørelser om bl.a. ressourceforløb, fleksjob og førtidspension.

Indstillingen skal indeholde rehabiliteringsteamets vurderinger i forhold til borgerens muligheder for at opnå beskæftigelse eller uddanne sig. Læs evt. mere om rehabiliteringsteams på DUKH's [hjemmeside](#) om emnet.

Hovedregel: Borgerdeltagelse

Hovedreglen er, at borgeren skal deltage i rehabiliteringsteamets møde om borgerens sag. Det fremgår af [organiseringslovens](#) § 10, stk. 2, hvor det er anført, at borgeren og borgerens sagsbehandler deltager i rehabiliteringsteamets møder, når borgerens sag behandles. I [lovbemærkningerne](#) fra 2012 står der om borgerdeltagelse:

"Borgerens deltagelse er afgørende for at sikre, at pågældende har ejerskab til indsatsen."

Undtagelse: Møde uden borgerdeltagelse

Det fremgår af [organiseringslovens](#) § 10, stk. 2, sidste pkt., at borgerens sag dog kan behandles uden borgerens deltagelse, hvis det er åbenbart formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne. Herom står der i [lovbemærkningerne](#) fra 2012:

"Rehabiliteringsteamet skal også behandle sager, der vedrører personer, der er så syge eller har så betydelige funktionsnedsættelser, at det er åbenbart formålsløst at forsøge

at udvikle arbejdsevnen. I disse sager skal sagsbehandlingen være hurtig, og sagen kan forelægges uden personlig kontakt og uden borgerens deltagelse i mødet. Disse personer er derfor undtaget fra ressourceforløb og skal kunne tilkendes førtidspension uden et sådant forløb. Det kan fx være personer med en betydelig nedsat funktionsevne som følge af udviklingshæmning, personer med en alvorlig hjerneskade eller en person med alvorlige lidelser, hvor de medicinske behandlingsmuligheder er udtømte eller udsigtsløse, og hvor prognosen er kort levetid, eller sygdommen er hastigt accelererende."

Hvis kommunen ikke indkalder borgeren til møde

Da hovedreglen om borgerdeltagelse er en garantiforskipt, gælder det, at hvis borgeren ikke har været indkaldt til mødet i rehabiliteringsteamet, vil det som udgangspunkt betyde, at kommunens efterfølgende afgørelse er ugyldig. Hvis kommunens afgørelse alligevel skal kunne opretholdes, skal det kunne udelukkes, at den manglende borgerdeltagelse har haft betydning for afgørelsens resultat.

I [principafgørelse 22-14](#) fandt Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg, at kommunens afgørelse kunne opretholdes trods manglende borgerdeltagelse i rehabiliteringsteamets møde. Fra afgørelsen:

"I den konkrete sag havde borgeren søgt om førtidspension på det foreliggende dokumentationsgrundlag. De lægelige oplysninger var sparsomme, og borgerens arbejdsevne havde ikke været afprøvet på nogen måde. Borgeren havde før sin sygemelding været tilknyttet arbejdsmarkedet på normale vilkår.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg vurderede derfor, at det ikke havde haft betydning for afgørelsens resultat, hvis borgeren havde været med på mødet i rehabiliteringsteamet. Han var under alle omstændigheder ikke berettiget til førtidspension på det foreliggende grundlag. Kommunens afgørelse om afslag på førtidspension blev derfor opretholdt."

Også krav om borgerdeltagelse ved genforelæggelse for teamet

Hvis en indstilling fra rehabiliteringsteamet ikke følges, skal sagen forelægges for teamet på ny, inden der træffes afgørelse. Når rehabiliteringsteamet har revurderet sagen, træffer kommunen afgørelse.

Borgeren og borgerens sagsbehandler skal jf. reglerne i [organiseringslovens](#) § 10, stk. 2 også deltage i rehabiliteringsteamets møder, når borgerens sag genbehandles. Kommunen har således pligt til at indkalde borgeren til mødet.

Ankestyrelsens Beskæftigelsesudvalg har i [principafgørelse 79-14](#) truffet afgørelse i en sag, hvor borgeren ikke deltog i teamets genbehandling af sagen. Kommunens afgørelse blev fundet ugyldig:

”Hvis borgeren ikke har deltaget i det møde i rehabiliteringsteamet, hvor borgerens sag har været genbehandlet, vil det som udgangspunkt medføre, at kommunens afgørelse er ugyldig, medmindre det er åbenbart formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne, eller det i den konkrete sag kan udelukkes, at den manglende borgerinddragelse har haft betydning for afgørelsens resultat.

I den konkrete sag vurderede Beskæftigelsesudvalget, at det ikke kunne udelukkes, at en yderligere dialog med borgeren i forbindelse med genbehandlingen i rehabiliteringsteamet kunne have ført til en anden vurdering af sagen. Kommunens afgørelse var derfor ugyldig, og Beskæftigelsesudvalget hjemviste sagen til ny behandling i kommunen.”

Hvis borgeren er blevet forhindret i at møde op

Da hovedreglen er, at borgeren skal deltage i rehabiliteringsteamets møde, må kommunen udsætte et planlagt møde, indtil borgeren er i stand til at deltage i mødet (se også [principafgørelse 8-15](#) næste spalte).

Ankestyrelsens juridiske hotline har den 17.6.2015 givet dette [vejledende svar](#) på spørgsmålet om behandling af førtidspensionssag under ansøgers afsoning i fængsel:

”En ansøgning om førtidspension kan behandles under ansøgers strafafsoning, hvis det praktisk kan lade sig gøre. Hvis borgeren ikke kan deltage i rehabiliteringsteamets møde, kan det være nødvendigt at udsætte behandlingen af sagen. ...

Vi kan ikke vejlede om, hvordan kommunen praktisk griber det an. Men kommunen må kunne kontakte den indsatte borger og evt. fængselsvæsenet/Kriminalforsorgen i forbindelse med behandlingen af ansøgningen om førtidspension og forelæggelsen af sagen for rehabiliteringsteamet, hvor ansøgeren jo skal medvirke ved at deltage i teamets møde. Herefter må det bero på den indsatte mulighed for at deltage i sin sag, om den kan gennemføres, eller om man bliver nødt til at udsætte sagen, indtil han kan medvirke.”

Hvis borgeren afviser at møde op

Hvis en borger af forskellige grunde ikke ønsker at deltage i rehabiliteringsteamets møde - og det ikke er åbenbart formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne - vil det ikke være muligt for teamet at lave en indstilling i borgerens sag. Det kan have forskellige konsekvenser for borgeren.

Ankestyrelsen har i [principafgørelse 8-15](#) behandlet spørgsmålet om udeblivelse fra møde i rehabiliteringsteamet:

”Når borgeren er indkaldt til møde i rehabiliteringsteamet, skal borgeren som udgangspunkt deltage i rehabiliteringsteamets møde. Udeblivelse kan medføre sanktion i udbetalingen af ydelser efter de gældende regler for ydelser. Borgerens deltagelse er begrundet i, at borgeren skal have ejerskab til sin sag. Det formål vil ikke i fuldt omfang blive

opfyldt, hvis borgeren ikke deltager i rehabiliteringsteamets møde.

Kommunen skal skelne mellem tilfælde, hvor borgerens manglende deltagelse i mødet skyldes uvilje, og tilfælde, hvor borgeren har haft en rimelig grund til ikke at deltage i mødet, for eksempel sygdom.

Hvis borgeren ikke ønsker at deltage, kan følgen være, at teamet ikke kan give en fyldestgørende indstilling i sagen. Dette kan føre til, at kommunen må træffe en afgørelse med skadevirkning for borgeren.

I de tilfælde, hvor borgeren har haft en rimelig grund til ikke at deltage, skal kommunen indkalde til et nyt møde i rehabiliteringsteamet, herunder eventuelt vente til borgeren er rask nok til at deltage. Kun hvis det er åbenbart formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne, kan sagen behandles i teamet uden borgerens deltagelse.”

Partsrepræsentation og bisidder

Efter [forvaltningslovens](#) § 8 gælder det, at den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling kan lade sig repræsentere eller bistå af andre. Det gælder dog ikke, hvis partens interesse i at kunne lade sig repræsentere eller bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Endvidere kan en myndighed kræve, at parten medvirker personligt, når det er af betydning for sagens afgørelse. Det er således udgangspunktet, at en borger i en sag kan lade sig repræsentere af en anden.

Ankestyrelsen har med udsendelse af [principafgørelse 65-15](#) taget stilling til spørgsmålet om partsrepræsentation i rehabiliteringsteamets møde. Det fremgår af afgørelsen, at

- borgeren som hovedregel skal deltage personligt i møderne i rehabiliteringsteamet, hvilket betyder, at borgeren ikke kan lade sig repræsentere på mødet i rehabiliteringsteamet af en partsrepræsentant,
- det kun er i det tilfælde, hvor det er åbenbart formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne, at sagen kan behandles i rehabiliteringsteamet uden borgerens deltagelse,
- borgeren skal deltage i møderne i rehabiliteringsteamet blandt andet af hensyn til sagens afklaring,
- borgerens personlige deltagelse i møderne i rehabiliteringsteamet er en forudsætning for, at rehabiliteringsteamet kan foretage en vurdering af borgerens arbejdsevne, herunder hvilken indsats der er den rigtige for borgeren, og dermed for, at kommunen efterfølgende kan træffe en afgørelse,
- borgeren kan i alle sagens andre forhold lade sig repræsentere af en partsrepræsentant,
- borgeren kan have en bisidder med på mødet i rehabiliteringsteamet.

Afrunding

Ja, en borger skal deltage i rehabiliteringsteamets møde om egen sag, med mindre det er åbenbart formålsløst at udvikle borgerens arbejdsevne.

Hvis borgeren ikke deltager, er udgangspunktet, at kommunens efterfølgende afgørelse i sagen bliver ugyldig.